

JUDr. ROBERT PELIKÁN, Ph.D.
MINISTR SPRAVEDLNOSTI ČR

V Praze dne: 3. 5. 2017
Čj. MSP-697/2016-OJD-SPZ/3
Počet listů: 2
Přílohy: 5

Nejvyšší soud
Burešova 20
657 37 Brno

Věc: obv. zemřelý J.M., nar. – stížnost pro porušení zákona

Přílohy: - rehabilitační spis Okresního soudu v Sokolově, sp. zn. 4 Rt 815/91
- trestní spisy bývalého Lidového soudu v Sokolově, sp. zn. 2 T 452/56 a 2 T 339/56
- rehabilitační spis bývalého Voj. obv. soudu Plzeň. Sp. zn. Rtv 135/91
- zpráva Vojenského ústředního archivu ze dne 22. 8. 2016

Podle § 266 odst. 1 tr. ř. podávám ve prospěch obviněného J.M., nar.,

stížnost pro porušení zákona

proti pravomocnému usnesení Okresního soudu v Sokolově ze dne 5. 12. 1991, č. j. 4 Rt 815/91 – 2, v části, v níž byl podle § 4 a contrario zákona č. 119/1990 Sb., o soudní rehabilitaci, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o soudní rehabilitaci“) zamítnut návrh obviněného J. M. na přezkumné řízení ve věci rozsudku bývalého Lidového soudu v Sokolově ze dne 7. 12. 1956, sp. zn. 2 T 452/56, ve spojení s rozsudkem bývalého Krajského soudu v Karlových Varech ze dne 1. 4. 1957, sp. zn. 3 To 68/57, jímž byl uznán vinným trestným činem nenastoupení služby v branné moci podle § 265 odst. 1 zákona č. 86/1950 Sb. (dále jen „tr. zák. z roku 1950“).

Rozsudkem bývalého Lidového soudu v Sokolově ze dne 7. 12. 1956, č. j. 2 T 452/56 – 28, byl obviněný J.M. uznán vinným trestným činem nenastoupení služby v branné moci podle § 265 odst. 1 tr. zák. z roku 1950.

Uvedeného trestného činu se obviněný J.M. podle výroku o vině dopustil tak, že v Sokolově dne 5. 10. 1956 se nedostavil k povolávacímu řízení dle povolávacího rozkazu k výkonu služby v branné moci a po předvedení orgánem VB prohlásil, že nehodlá sloužit v Čsl. branné moci vzhledem ke svému náboženskému přesvědčení.

Za to byl obviněný odsouzen podle § 265 odst. 1 tr. zák. za použití § 30 tr. zák. k trestu odnětí svobody na 6 měsíců nepodmíněně, přičemž podle § 68 odst. 1 písm. a) zákona č. 87/1950 Sb.,

o trestním řízení soudním (trestní řád z roku 1950), byla obviněnému uložena povinnost nahradit náklady trestního řízení.

Na základě odvolání obviněného J.M. ve věci jednal bývalý Krajský soud v Karlových Varech, který rozsudkem ze dne 1. 4. 1957 pod č. j. 3 To 68/57 – 33 k odvolání obviněného napadený rozsudek zrušil ve výroku o trestu, jeho nepodmíněnosti a nákladech trestního řízení a obviněnému J.M. podle § 166 odst. 1 tr. zák. z roku 1950 (správně podle § 265 odst. 1 tr. zák. z roku 1950, viz protokol o odvolacím líčení na str. 31 tr. spisu), za použití § 22 odst. 2 tr. zák. z roku 1950, uložil dodatkový trest odnětí svobody v trvání 6 měsíců, jímž doplnil trest vyslovený rozsudkem bývalého Lidového soudu v Sokolově ze dne 7. 9. 1956, č. j. 2 T 339/56, právoplatný po rozsudku bývalého Krajského soudu v Karlových Varech, jako soudu odvolacího, ze dne 28. 12. 1956, č. j. 3 T 468/56 (*správně 3 To 468/56*), přičemž podle § 26 tr. zák. tresty uložené oběma rozsudky byly nepodmíněné.

V protokolu, sepsaném s obviněným J.M. u Okresního soudu v Sokolově dne 18. 11. 1991 pod č. j. 4 Rt 815/91 – 1 obviněný požádal o rehabilitaci stran svých odsouzení tímto soudem v roce 1956 a v roce 1957 za trestný čin nenastoupení základní vojenské služby.

Následně senát Okresního soudu v Sokolově v neveřejném zasedání vydal usnesení ze dne 5. 12. 1991 pod č. j. 4 Rt 815/91 – 2, kterým byl podle § 4 a contrario zákona č. 119/1990 Sb. zamítnut návrh obviněného J.M. na přezkumné řízení ve věcech rozsudku bývalého Lidového soudu v Sokolově ze dne 7. 9. 1956, sp. zn. 2 T 339/56, ve spojení s rozsudkem bývalého Krajského soudu v Karlových Varech ze dne 28. 12. 1956, sp. zn. 3 To 468/56, jímž byl uznán vinným trestným činem podle § 263 odst. 1 tr. zák. z roku 1950, a rozsudku bývalého Lidového soudu v Sokolově ze dne 7. 12. 1956, sp. zn. 2 T 452/56, ve spojení s rozsudkem bývalého Krajského soudu v Karlových Varech ze dne 1. 4. 1957, sp. zn. 3 To 68/57, jímž byl uznán vinným trestným činem podle § 265 odst. 1 tr. zák. z roku 1950.

Usnesení nabylo právní moci v prvním stupni dnem 17. 12. 1991.

Pravomocným usnesením Okresního soudu v Sokolově ze dne 5. 12. 1991, č. j. 4 Rt 815/91 – 2, pokud jím byl podle § 4 a contrario zákona o soudní rehabilitaci zamítnut návrh obviněného J.M. na přezkumné řízení stran rozsudku bývalého Lidového soudu v Sokolově ze dne 7. 12. 1956, sp. zn. 2 T 452/56, ve spojení s rozsudkem bývalého Krajského soudu v Karlových Varech ze dne 1. 4. 1957, sp. zn. 3 To 68/57, kterými byl odsouzen za trestný čin nenastoupení služby v branné moci podle § 265 odst. 1 tr. zák., byl v neprospěch obviněného J.M. porušen zákon v ustanovení § 4 písm. c) zákona o soudní rehabilitaci, ve znění zákona č. 47/1991 Sb., účinného od 1. 3. 1991.

Podle § 4 písm. c) zákona o soudní rehabilitaci, ve znění zákona č. 47/1991 Sb., účinného od 1. 3. 1991, přezkumné řízení podle tohoto oddílu lze konat ve věcech, v nichž bylo v době od 25. února 1948 do 1. ledna 1990 vyhlášeno odsuzující soudní rozhodnutí, jež nabylo právní moci, pro jiné zločiny, trestné činy, přečiny nebo přestupky neuvedené v § 2 tohoto zákona, spáchané po 5. květnu 1945 podle hlavy první a hlavy druhé oddílu prvního zvláštní části zákona č. 86/1950 Sb., ve znění zákonů jej měnících a doplňujících, dále pro trestný čin nenastoupení služby v branné moci podle §§ 265 a 266, vyhýbání se služební povinnosti podle § 270, pro trestný čin zběhnutí podle § 273 odst. 3 a pro trestný čin spolčení k zběhnutí podle § 275 odst. 2 písm. b) uvedeného zákona.

Soud své zamítavé rozhodnutí odůvodnil tím, že se ve věci nejednalo o rehabilitaci ze zákona podle § 2 zákona o soudní rehabilitaci, ale ani o trestné činy uvedené v ustanovení § 4 zákona o soudní rehabilitaci, ve vztahu k nimž by mohlo proběhnout přezkumné řízení.

Je zřejmé, že v daném případě soud vycházel z dikce ustanovení § 4 písm. c) zákona o soudní rehabilitaci před jeho novelou provedenou zákonem č. 47/1991 Sb., kdy toto ustanovení trestný

čin nenastoupení služby v branné moci podle § 265 a § 266 tr. zák. z roku 1950 skutečně nezahrnovalo, tento trestný čin byl do citovaného ustanovení doplněn teprve zmiňovanou novelou, účinnou od 1. 3. 1991.

To ovšem znamená, že v době rozhodování rehabilitačního soudu, tedy dne 5. 12. 1991, odsouzení obviněného pro trestný čin podle § 265 odst. 1 tr. zák. z roku 1950 dávalo podklad pro provedení přezkumného řízení; stejná situace ostatně byla i dne 18. 11. 1991, kdy obviněný návrh na přezkumné řízení podal.

Je zřejmé, že obviněný J.M. uplatnil dne 18. 11. 1991, tj. v zákonné lhůtě podle § 6 odst. 1 zákona o soudní rehabilitaci, návrh na přezkumné řízení podle § 4 písm. c) zákona o soudní rehabilitaci ve věci, v níž bylo vyhlášeno odsuzující rozhodnutí v době uvedené v ustanovení § 4 zákona o soudní rehabilitaci, toto rozhodnutí nabylo právní moci a týkalo se trestného činu výslovně uvedeného v ustanovení § 4 písm. c) zákona o soudní rehabilitaci, ve znění účinném od 1. 3. 1991.

Pokud za této situace Okresní soud v Sokolově rozhodl bez dalšího o zamítnutí návrhu obviněného J.M. na přezkumné řízení, porušil v jeho neprospěch zákon v ustanovení § 4 písm. c) zákona č. 119/1990 Sb., o soudní rehabilitaci, ve znění novely zákonem č. 47/1991 Sb., účinném od 1. 3. 1991.

S ohledem na shora uvedené **n a v r h u j i**, aby Nejvyšší soud České republiky:

1. podle § 268 odst. 2 tr. ř. vyslovil, že pravomocným usnesením Okresního soudu v Sokolově ze dne 5. 12. 1991, č. j. 4 Rt 815/91 – 2, v části, v níž byl zamítnut návrh obviněného J.M. na přezkumné řízení stran rozsudku bývalého Lidového soudu v Sokolově ze dne 7. 12. 1956, sp. zn. 2 T 452/56, ve spojení s rozsudkem bývalého Krajského soudu v Karlových Varech ze dne 1. 4. 1957, sp. zn. 3 To 68/57, byl v neprospěch obviněného J.M. porušen zákon v ustanovení § 4 písm. c) zákona č. 119/1990 Sb., o soudní rehabilitaci, ve znění zákona č. 47/1991 Sb.,
2. podle § 269 odst. 2 tr. ř. napadené rozhodnutí Okresního soudu v Sokolově ve vytýkané části zrušil, včetně všech dalších rozhodnutí na zrušenou část výroku obsahově navazujících, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu,
3. a dále postupoval podle § 270 odst. 1 tr. ř.

JUDr. Robert Pelikán, Ph.D.
ministr spravedlnosti

Nejvyšší soud rozhodl pod sp. zn.: [8 Tz 14/2017](#)